

Guia docent

210129 - URB IV - Urbanística IV

Última modificació: 23/10/2024

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 740 - DUTP - Departament d'Urbanisme, Territori i Paisatge.
Titulació: GRAU EN ESTUDIS D'ARQUITECTURA (Pla 2014). (Assignatura obligatòria).
Curs: 2024 **Crèdits ECTS:** 5.0 **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: Segon quadrimestre:
STEFANO CORTELLARO - Grup: 2SMA, Grup: 2SM1, Grup: 2SM2
JOAN MORENO SANZ - Grup: 2SM1, Grup: 2SM2
FRANCISCO PEREMIQUÉ LLUCH - Grup: 2ST1, Grup: 2ST2

Altres: Segon quadrimestre:
FRANCESC BAQUE RAMIS - 2SM1, 2SM2
MARTA BAYONA MAS - 2SM1, 2SM2
STEFANO CORTELLARO - 2SMA, 2SM1, 2SM2
PURIFICACIÓN DÍAZ AMENEIRO - 2ST1, 2ST2
ANTONIO FONT FERRER - 2ST1, 2ST2
ADRIÀ GUARDIET LLOTGE - 2SM1, 2SM2
SARA MAS IBAÑEZ - 2SMA
JOAN MORENO SANZ - 2SM1, 2SM2
FRANCISCO PEREMIQUÉ LLUCH - 2ST1, 2ST2
FRANCISCO PUIG ESTEBAN - 2ST1, 2ST2
MONTSERRAT TORRAS GENIS - 2ST1, 2ST2
ALBERT VALERO CABRE - 2SM1, 2SM2
FRANCISCA ISABEL VILCHES VALENZUELA - 2ST1, 2ST2
ROSINA VINYES BALLBÉ - 2ST1, 2ST2

REQUISITS

Cal tenir una qualificació mínima de 4 a Urbanística I i Urbanística II.

Es podrà matricular quan s'hagi matriculat prèviament Urbanística III en una matrícula d'un curs anterior o bé es matriculin totes dues simultàniament en la matrícula d'un mateix curs acadèmic.

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

- EP11. Capacitat per redactar projectes d'obra civil (T).
- EP12. Capacitat per dissenyar i executar projectes traçats urbans i projectes d'urbanització, jardineria i paisatge (T).
- EP13. Capacitat per aplicar normes i ordenances urbanístiques (T).
- EP14. Capacitat per elaborar estudis mediambientals, paisatgístics i de correcció d'impactes ambientals (T).
- EP18. Coneixement adequat dels mètodes d'estudi de les necessitats socials, la qualitat de vida, l'habitabilitat i els programes bàsics d'habitatge.
- EP1. Aptitud per suprimir barreres arquitectòniques (T).
- EP19. Coneixement adequat de l'ecologia, la sostenibilitat i els principis de conservació de recursos energètics i mediambientals.
- EP22. Coneixement adequat de la relació entre els patrons culturals i les responsabilitats socials de l'arquitecte.
- EP20. Coneixement adequat de les tradicions arquitectòniques, urbanístiques i paisatgístiques de la cultura occidental, així com els seus fonaments tècnics, climàtics, econòmics, socials i ideològics.
- EP28. Coneixement de la taxació de bens immobles.
- EP24. Coneixement adequat de la sociologia, teoria, economia i història urbanes.
- EP3. Aptitud per catalogar el patrimoni edificat i urbà i planificar la seva protecció (T).
- EP25. Coneixement adequat dels fonaments metodològics del planejament urbà i l'ordenació territorial i metropolitana.
- EP26. Coneixement de la reglamentació civil, administrativa, urbanística, de l'edificació i de la indústria relativa a l'exercici professional.
- EP29. Coneixement dels mecanismes de redacció i gestió dels plans urbanístics a qualsevol escala.
- EP5. Capacitat per a la concepció, la pràctica i el desenvolupament de projectes urbans (T).
- EP7. Capacitat per elaborar programes funcionals d'edificis i espais urbans (T).

Genèriques:

- CG7. Comprendre les relacions entre les persones i els edificis i entre aquests i el seu entorn, així com la necessitat de relacionar els edificis i els espais situats entre ells en funció de les necessitats i de l'escala humana.
- CG3. Conèixer l'urbanisme i les tècniques aplicades en el procés de planificació.

Transversals:

- CT2. Sostenibilitat i compromís social: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.
- CT3. Aprenentatge autònom: Detectar carències en el propi coneixement i superar-les per mitjà de la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
- CT5. Treball en equip: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos que tinguin en compte els recursos disponibles.
- CT6. Ús solent dels recursos de la informació: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat, i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

Bàsiques:

- CB1. Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que derivi de l'educació secundària general, i normalment es troba a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- CB2. Que els estudiants sàpiguin aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que es poden demostrar per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.
- CB3. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- CB4. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- CB5. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.

METODOLOGIES DOCENTS

Activitats presencials Grup Hores setmana

T Lliçó magistral / mètode expositiu Gran (Màx. 90) 0,8

T Classe expositiva participativa Gran (Màx. 90) 0,2

L Aprenentatge cooperatiu Petit (Màx. 30) 0,4

L Aprenentatge basat en projectes Petit (Màx. 30) 1,8

L Estudi de casos Petit (Màx. 30) 0,4

L Treball en equip Petit (Màx. 30) 0,4

Activitats No Presencials Hores semestre

-Treball autònom 70

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu prioritari és iniciar als estudiants en la projectació del creixement urbà. L'anticipació racional de la forma de la ciutat codificada pel que fa al seu instrumental jurídic amb les lleis del sòl, persegueix en última instància la distribució òptima de persones, béns i serveis en un territori determinat. Aquest propòsit es concreta en projectes de ciutat segons models que sintetitzen idees diferents sobre l'edificació, l'estructura viària, els espais lliures públics i privats i les activitats que s'articulen en la ciutat preexistent i atenen als caràcters del lloc; projectes d'extensió urbana amb l'habitatge d'ús dominant en sectors de mida petita/mitjana susceptibles d'ésser planejats i executats en etapes i períodes de temps raonables.

-Es tracta de proporcionar els conceptes i les eines pertinents per afrontar la intervenció en el territori per tal de transformar-lo en ciutat residencial. L'anàlisi dels diferents models assajats i verificats al segle passat ens permet satisfer l'objectiu complementari d'ensenyar a veure i interpretar la relació entre plànol/projecte i ciutat real.

-Que l'alumne compregui l'entorn en el que s'ha de desenvolupar la proposta

-Dotar de les tècniques bàsiques de traçat i composició urbana. També entendre la seva evolució en el temps.

-Que l'alumne conegui el repertori extens d'experiències, referències culturals i casos d'estudi útils per la projectació dels barris residencials

-Comprendre la naturalesa del projecte urbà residencial i els seus elements

-L'aprenentatge d'una metodologia de projectació urbana

-Coneixement dels instruments adequats per la projectació (dibuixos i maquetes, croquis, plànols, models) i representació gràfica.

-Realitzar una primera síntesi dels elements materials diversos que constitueixen la ciutat i aprendre des de la proposta la íntima i inevitable relació entre arquitectura i ciutat/territori

-Introduir l'alumne en la utilització de fonts bibliogràfiques i bases de dades documentals específiques.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	70,0	56.00
Hores grup petit	55,0	44.00

Dedicació total: 125 h

CONTINGUTS

-Introducció

Descripció:

En el projecte urbà del fragment residencial es planteja la construcció d'un teixit urbà on l'habitatge té un paper preeminent. La configuració morfològica (estructura, composició i ordenació) d'un petit fragment residencial, per tant la seva definició mètrica i geomètrica, és l'aspecte central de discussió. Interessa tant la definició del conjunt com la dels elements urbans individualitzats i les seves relacions, i particularment la generació d'identitats. La inserció del fragment en el seu context és un dels desafiaments bàsics de la reflexió. El projecte o proposta és l'eina bàsica tant per la discussió com per la formació i experimentació.

1-Teixits urbans ordinaris i temptativa de projecte

Descripció:

- Les trames regulars ortogonals: xarxa de carrers i illes de cases.
- Heterogeneïtat urbana: els teixits urbans d'Amsterdam, New York, i Barcelona.
- Prototipus d'arquitectura residencial i compromís urbanístic: blocs lineals, torres i edificis orgànics.
- Habitatge urbà i espai públic.
- La concepció urbana de les activitats amb l'habitatge: el comerç al detall i la forma de ciutat.
- Les ordenances d'edificació com projecte de ciutat.

2- Els exercicis de projecte, bé de creixements residencials extensius, bé de transformació urbana, desenvolupen aptituds pertanyents a la pràctica urbanística professional.

Descripció:

- Transformació de la topografia.
- Traçats de carrers segons mobilitats.
- Parcel·lació i unitats i densitats i ocupació.
- Composició urbana dels tipus edificatoris residencials.
- Disposició i forma de les activitats en els teixits residencials.
- La forma i dimensionament del sistema d'espai lliure d'ús públic.
- Encaix de la proposta en el sistema urbà i territorial de referència.
- La forma i disposició dels equipaments públics.
- Contingut de les ordenances edificatòries.
- Evolució dels codis.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

TORN MATÍ

Sistemes d'avaluació Avaluació Continuada Avaluació Final

Proves de resposta curta 0-100%

Presentacions orals 0-100%

Treballs i exercicis individuals 0-100% 0-100%

Treballs i exercicis en grup 0-100%

TORN TARDA

Sistemes d'avaluació Avaluació Continuada Avaluació Final

Proves de resposta curta 0-100%

Presentacions orals 0-100%

Treballs i exercicis individuals 0-100% 0-100%

Treballs i exercicis en grup 0-100%

Avaluació continuada

L'avaluació continuada es farà a partir del treball que desenvoluparà l'estudiantat durant el curs, mitjançant el lliurament de treballs o la realització de proves escrites i/o orals, segons els criteris i calendari que s'estableixin.

Avaluació final

Si l'avaluació continuada no és positiva es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en el format que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable (prova escrita o oral i/o lliurament de treballs).

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Solà-Morales, Manuel. De cosas urbanas. Barcelona: Gustavo Gili, 2008. ISBN 9788425222603.
- La estructura del espacio urbano. Barcelona: Gustavo Gili, 1975. ISBN 8425208300.
- Benevolo, Leonardo; Melograni, Carlo; Giura Longo, Tomasso. La proyectación de la ciudad moderna. 3ª ed. Barcelona: Gustavo Gili, 2000. ISBN 8425218381.
- Ciutat funcioanal i morfologia urbana. Barcelona: Edicions UPC, 1994. ISBN 8476533772.
- Choay, Françoise. The rule and the model: on the theory of architecture and urbanism". Cambridge: MIT Press, 1997. ISBN 0262032260.
- Lynch, Kevin. La buena forma de la ciudad. Barcelona: Gustavo Gili, 1985. ISBN 8425212081.
- Secchi, Bernardo. "The transformation of the urban habitat". Architecture & comportement = Architecture & behaviour [en línia]. 1993, vol. 9, núm. 3, p. 337-344 [Consulta: 15/06/2020]. Disponible a: https://www.epfl.ch/labs/lasur/wp-content/uploads/2018/05/SECCHI_en.pdf.- UR: urbanismo revista: publicación internacional periódica del Laboratorio de Urbanismo de Barcelona [en línia]. Barcelona: Laboratorio de Urbanismo de Barcelona, 1985-1992 [Consulta: 30/09/2020]. Disponible a: http://cataleg.upc.edu/record=b1313202~S4*cat.- Augé, Marc. Los "no lugares" espacios del anonimato: una antropología de la sobremodernidad". Barcelona: Gedisa, 1993. ISBN 9788474324594.
- Dupuy, Gabriel. L'urbanisme de les xarxes. Barcelona: Oikos-tau; Generalitat de Catalunya, Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 1996. ISBN 8428108889.
- Habraken, N.J.. The structure of the ordinary. Cambridge (MA): The MIT Press, 1998. ISBN 0262082608.

RECURSOS

Altres recursos:

Els materials i documents de l'assignatura poden estar redactats indistintament en qualsevol dels idiomes d'impartició.